

موضوع : لزوم آموزش سواد رسانه ای در خانواده اسلامی از دیدگاه رهبر معظم انقلاب (حفظه الله)

ویدا بیک طاش

کبری جوست

چکیده

خانواده بعنوان مهمترین رکن جامعه باید منشأ آرامش و امنیت اعضای خود و افراد جامعه باشد، در جهان امروز بنیان خانواده ها تحت تأثیر رسانه های اجتماعی قرار گرفته، رسانه ها از سویی برای افزایش سطح دانش، ارتباط سریع مفید بوده اما در مواردی نیز موجب سلب آرامش، ایجاد تنش و ناهنجاری ها و اختلاف در روابط خانواده ها شده است. از این رو آموزش سواد رسانه ای به عنوان مهارتی که لازمه استفاده صحیح از فناوری می باشد، مورد تأکید رهبر معظم انقلاب قرار گرفته است.

این پژوهش از نوع کتابخانه ای و به روش توصیفی- تحلیلی نگاشته شده، در تلاش است تا تأثیر آموزش سواد رسانه ای را براساس رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله) بر خانواده را بیان کرده و ثبات و حفظ بنیان خانواده بر اساس فرهنگ ایرانی - اسلامی تبیین کند از نتایج بدست آمده در این تحقیق می توان به لزوم و اهمیت آموزش سواد رسانه ای خانواده ها با تکیه بر بیانات مقام معظم رهبری (مد ظله) ، بر حفظ عقاید و افکار و شکل گیری شخصیت و هویت دینی برای حفظ پیوند بین اعضای خانواده اشاره کرد.

کلید واژه : آموزش، سواد رسانه ای، خانواده، سبک زندگی، رهبر معظم انقلاب

مقدمه

حفاظت از خانواده در برابر مشکلاتی که فضای مجازی در بین اعضای خانواده ایجاد کرده از عناصر بنیادین و مهم به شمار می رود. زیرا که خانواده کوچکترین واحد اجتماع است. خانواده محل اصلی زندگی، تربیت و دیگر آموزش‌های انسان و رفتار متأثر از فرهنگ خانواده آنهاست. زندگی انسانها امروزه بصورت همه جانبه و فزاینده تحت تاثیر رسانه های اجتماعی قرار گرفته و رسانه ها در دهه اخیر به عنوان عضوی جدا نشدنی در زندگی ها تبدیل شده اند.

بسیاری از خانواده ها به دلیل ناآشنایی با فناوری های جدید و محتوای موجود در فضای مجازی، نمی توانند نظارت و هدایت مناسبی بر فعالیت های فرزندان خود در این فضا داشته باشند، عدم آگاهی و توانایی در این زمینه می تواند منجر به بروز مشکلات جدی در تربیت فرزندان و نسل آینده گردد. از این رو نیاز است که خانواده ها با افزایش دانش و مهارت های خود در زمینه استفاده از رسانه ها و فضای مجازی، بتوانند نقش موثرتری در تربیت فرزندان ایفا کنند.

حفظ بنیان خانواده و اثرگذاری بر ارزش‌های خانواده، یکی از مسائلی است که رسانه باید در این زمینه وارد شود تا از این طریق، ارزش‌های صحیح را در خانواده، حفظ، و ارزش‌های منفی را از خانواده کم حذف کند.

در عصر حاضر که فناوری های نوین ارتباطی به سرعت در حال گسترش و تأثیرگذاری در تمامی ابعاد زندگی انسانی هستند، رسانه ها به یکی از مؤثرترین ابزارهای شکل دهی افکار، فرهنگ و رفتار جامعه تبدیل شده اند. خانواده به عنوان نخستین نهاد اجتماعی و اصلی ترین واحد تربیتی، بیش از پیش در معرض تأثیرات سنگین فرهنگی و اطلاعاتی رسانه ها قرار دارد.

در عصر کنونی موضوعی که اهمیت دارد، نفوذ رسانه ها در اکثر خانواده ها می باشد، به طوری که اگر مخاطبین راه انتخاب و ادراک پیام های رسانه جمعی (با تمام انواعش) را نداند آثار مخربی هم بر ذهن و روان آنها و هم بر جامعه خواهد داشت. بنابراین داشتن اطلاعات و آگاهی کافی در این زمینه می تواند استفاده کاربران را از رسانه ها آسانتر و پویاتر کند.

اولین بار مارشال مک لوهان عبارت «سواد رسانه ای» را بکار برد و در کتابش نوشت: زمانی که دهکده جهانی تحقق یابد، لازم است انسان ها با سواد جدیدی بنام سواد رسانه ای آشنا شوند. (بصیریان جهرمی، ۱۳۸۵، ص ۳۳)

در این زمینه مطالب زیادی نگاشته شده، از جمله:

کتاب: سبک زندگی بر اساس آموزه های اسلامی (با رویکرد رسانه ای) نوشته حمید فاضل قانع، به دلیل اقتضای اسلامی بودن جامعه ایرانی، بر سبک زندگی اسلامی تأکید شده است و نهادهای تأثیرگذار فرهنگی، مانند خانواده و آموزش و رسانه، توجه به آموزه های اسلامی و الهام گرفتن از الگوهای معرفی شده در این آموزه ها، برای شکل دادن به نوعی از سبک زندگی متناسب با شاخص های فرهنگی ایرانی تأکید شده.

اما اشاره ای به لزوم آموزش خانواده برای استفاده از رسانه های اشاره ای نشده ، و همچنین اشاره ای به تبیین بیانات رهبر معظم انقلاب در این باره نشده است.

و مقاله: رسانه و سبک زندگی سلامت محور، نوشته فاطمه کلایی با هدف بررسی تأثیر رسانه بر سبک زندگی سلامت محور نگاشته شده اما در این مقاله به لزوم آموزش سواد رسانه ای برای خانواده اسلامی از دیدگاه رهبر معظم انقلاب پرداخته می شود.

مفاهیم :

مفهوم رسانه

رسانه بعنوان جزء لاینفک زندگی بشر امروزی باید مورد توجه بیشتری قرار گرفته و مورد بررسی قرار گیرد تا با این مفهوم پرکاربرد آشنایی بیشتر بدست آید از این رو لازم است به بررسی معنای لغوی و اصطلاحی این واژه پرداخته شود؛

رسانه در لغت به معنای وسیله رساندن، وسایل ارتباط جمعی مانند رادیو و تلویزیون، مطبوعات. (دهخدا، ۱۳۹۰، ج ۱، ص ۱۴۶۶).

و در اصطلاح عبارت است از وسایل ارتباط جمعی که در دوران کنونی ظهور یافته‌اند. (وسایل ارتباط جمعی به وسایلی گفته می‌شود که مخاطبان آن، وسیع، فراوان و نامتجانسند. این اجتماعات وسیع و نامتجانس می‌توانند به وسیله این ابزارها با هم نزدیک شوند و به تبادل آرا و تفاهم بپردازند). (مشیری، ۱۴۰۰، ص ۸۳)

مفهوم سواد رسانه ای

سواد رسانه ای عبارت است از تفکر استدلالی و نقادانه به نحوی که مخاطب بتواند، درباره محتوای رسانه قضاوتی مستقل داشته باشد. (نصیری، فوزیه، ۱۳۹۰، ص ۳۱)

سواد رسانه ای چیزی بیشتر از تجزیه و تحلیل پیامها است و به درکی نسبت به چرایی وجود پیامها در جایی خاص برمی گردد. سواد رسانه ای علاوه بر توانایی خواندن و نوشتن به دنبال ایجاد توانمندی تحلیلی و ارزش یابی پیام ها و ایجاد قدرت تولید، انتشار و اشاعه و انتقال اطلاعات به دیگران در قالب های مختلف و گوناگون می باشد. درواقع سواد رسانه ای در رسانه های جمعی همانند اشکال گوناگون زبان دیداری و نوشتاری می تواند، مورد استفاده قرار گیرد. (تاجیک اسماعیلی، ۱۳۹۵، ص ۲۲)

رهبر معظم انقلاب بارها بر توسعه سواد رسانه ای در جامعه تأکید کرده اند و آن را جزو مهارت های کلیدی نسل جوان و خانواده ها می دانند. (رهبر معظم انقلاب، ۱۳۹۲)

مفهوم خانواده

خانواده از نظر لغوی به معنای اهل بیت، خاندان، زن و فرزند و دودمان تعریف شده. (عمید، ۱۳۶۳، ص ۴۲۳)

در اصطلاح، خانواده نهادی است که بر پایه ازدواج زن و مرد شکل می گیرد و با تولید مثل توسعه می یابد، این نهاد اساس سازندگی شخصیت انسان و مهم ترین عامل تکامل جامعه بشر است. (راغب اصفهانی، ۱۳۶۳، ص ۴۲۳)

زندگی جمعی حتی دو نفر را نیز خانواده نامیده‌اند، ولی خانواده دربردارنده پدر، مادر و فرزندان است. به عبارت دیگر، خانواده به معنای واقعی اجتماعی از حضور مادران، پدران و فرزندان در یک مکان و فضای

اجتماعی و فرهنگی مشترك تشكيل می‌شود. همچنین خانواده به دو نوع گسترده و هسته‌ای تقسیم می‌شود. (آزادارمکی، ۱۳۸۶، ص ۱۱)

اسلام، خانواده را گروهی متشکل از افراد، دارای شخصیت مدنی، حقوقی و معنوی معرفی می‌کند که هسته‌ای اولیه‌ی آن را ازدواج مشروع زن و مرد تشکیل می‌دهد. نکاح، عقدی است که بر اساس آن، رابطه‌ی زوجیت بین زن و مرد برقرار و پس از آن، طرفین دارای وظایف و حقوق جدید می‌شوند. ارتباط خویشاوندی در سایه نکاح به وجود می‌آید و اعضای آن، دارای روابط قانونی، اخلاقی و عاطفی می‌گردند. (قائمی، ۱۳۹۳، ص ۲۰)

مفهوم سبک زندگی

«سبک» در روند مفهومی خود، به معنای «گذاختن، قالب‌گیری کردن و زر و نقره» آمده است. (ابن منظور، ۲۰۰۵م، ذیل واژه سبک». امروزه از واژه «اسلوب» برای معنای مورد نظر بهره می‌برند. (آذرتاش، ۱۳۸۵، ص ۲۹۴) ترکیب «سبک زندگی» در کتابهای لغت، به معنای روش خاصی از زندگی و فعالیت یک شخص یا گروه آمده است. در این راستا، به مواردی چون عادت‌ها، نگرش‌ها، سلیقه‌ها، معیارهای اخلاقی و سطح اقتصادی توجه می‌شود که با هم، شیوه زندگی فرد یا گروه انسانی را شکل می‌دهد. (فاضل قانع، ۱۳۹۲، ص ۱۷)

لزوم و اهمیت آموزش سواد رسانه‌ای

بسیاری از خانواده‌ها و والدین به دلیل ناآشنایی با فناوری‌های جدید و محتوای موجود در فضای مجازی، نمی‌توانند نظارت و هدایت‌مناسبی بر فعالیت‌های فرزندان خود در این فضا داشته باشند، عدم آگاهی و توانایی کافی در این زمینه، می‌تواند منجر به بروز مشکلات جدی در تربیت جوانان شود. از این رو نیاز است که خانواده‌ها به افزایش دانش و مهارت‌های خود در زمینه استفاده از رسانه‌ها و فضای مجازی، بتوانند نقش موثرتری در تربیت فرزندان ایفا کنند. در نهایت، نیاز به ایجاد یک تعامل هماهنگ و سازنده بین خانواده، رسانه و فضای مجازی برای تربیت صحیح و موثر جوانان بیش از پیش احساس می‌شود. (علیشاهی و همکاران، ۱۴۰۳، ص ۶۵۶۳)

از دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی، آموزش سواد رسانه‌ای در خانواده‌های اسلامی ضرورتی انکارناپذیر است تا با افزایش آگاهی و مهارت‌های رسانه‌ای، بتوان در برابر هجمه‌های جنگ نرم فرهنگی دشمن مقاومت کرد.

لزوم سواد رسانه‌ای در خانواده اسلامی

امروزه آماده‌سازی خانواده‌ها برای زندگی در جامعه جهانی به صورت یک ضرورت تربیتی در آمده است. آموزش سواد رسانه‌ای در عصر جهانی شدن، مفهومی کلی است که به مطالعه رسانه‌ای، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی، سیاسی و تکنولوژی وابسته است و می‌توان آن را به آموزش شیوه‌های بهتر زندگی کردن در عصر اطلاعات و ارتباطات که بطور خاص در یک جامعه و بطور عام در جامعه جهانی می‌توان اطلاق کرد، سواد رسانه‌ای به عنوان ابزاری برای حمایت از خانواده هادر برابر آثار منفی رسانه‌های جمعی

با توجه به هجوم رسانه ای گسترده که در سالهای اخیر با محوریت شبکه های ماهواره ای و رسانه های جمعی و با هدف تغییر سبک زندگی اسلامی، ایرانی، به ویژه در زمینه ارتباط زن و مرد و روابط جنسی شکل گرفته است، یکی از مهم ترین راهکارهای مصونیت بخشی به مخاطبان در برابر پیام های نامناسب و غیر اخلاقی این گونه شبکه ها، افزایش سواد رسانه ای می باشد. (شفیعی سروستانی، ۱۳۹۶، ش ۲۰۲، ص ۵۶)

۷. سواد رسانه ای و تربیت فرزندان آگاه

در عصر کنونی که همه چیز به سوی صنعت و فناوری در حال حرکت هست، سهم والدین در تکوین شخصیت فرزندان، روز به روز کم رنگ تر می شود، و به جای ایشان عوامل دیگر، مانند رسانه ها نقش موثرتری دارند و موجب تغییر اندیشه و عقاید کودکان و نوجوانان گشته، در واقع رسانه ها به عنوان رقیبی برای خانواده ها در تربیت فرزندان می باشد که این امر تهدیدی جدی و نگران کننده برای والدین می باشد. گسترش فضای مجازی و رسانه های جمعی در حوزه رابطه فرزندان با والدین تغییراتی ایجاد کرده، از جمله آنها، کاهش نقش خانواده به عنوان مرجع، کاهش ارتباط فرزندان و والدین، شکاف نسلی به دلیل رشد فناوری، از بین رفتن حریم بین والدین و فرزندان می توان نام برد. (ر.ک. زارعی و همکاران، ۱۴۰۲، ص ۱-۷)

اگر والدین با رسانه ها آشنایی نداشته باشند و یا نحوه مدیریت آن را ندانند، قطعاً در تربیت فرزندان خود دچار مشکلات فراوانی خواهند شد. پس اگر والدین بخواهند از رسانه ها استفاده مفید و هوشمندانه ای داشته باشند باید سطح سواد رسانه ای خود را تقویت کنند. زیرا رسانه همان گونه که می تواند تهدیدی علیه تربیت فرزندان در خانواده باشند، با آموزش و یادگیری می تواند یکی از عوامل برای تربیت صحیح فرزندان نیز باشد. چرا که بر اساس آیات و روایات اسلامی، پدر و مادر و یا سرپرست، نسبت به تربیت دینی فرزندان و دیگر زیر دستان خود، مسؤولیت سنگینی دارد. از این رو مقام معظم رهبری به این نکته مهم پرداخته و می فرمایند: « به فرزندانان برسید؛ « قوا انفسکم و اهلیکم نارا و قودها الناس و الحجاره ». حق نداریم فرزندان را رها کنیم . سعی تان این باشد که ایمانشان را حفظ کنید.... این جزو وظایف شماست ». (۱۳۸۳/۰۸/۰۶) همچنین ایشان فرمودند: « بچه ها را متدین بار بیاورید. متدین بار آوردن بچه ها همان چیزی است که می تواند آینده ای کشور را آباد کند ». (۱۳۸۴/۰۲/۱۲)

نحوه ارتباط و تعامل والدین با فرزندان در موفقیت آن ها در مدیریت مصرف رسانه ای بسیار مؤثر است. به طور کلی، والدین با اتخاذ سبک فرزندپروری قاطعانه و ایجاد ارتباطی مؤثر، می توانند به کودکان و نوجوانان کمک کنند تا عادات رسانه ای سالمی داشته باشند و از فواید رسانه ها بهره مند شوند. ارتباط مؤثر، سنگ بنای یک رابطه سالم والد-فرزند است. این ارتباط نه تنها به والدین کمک می کند تا درک بهتری از دنیای دیجیتال فرزندان شان داشته باشند، بلکه به فرزندان نیز می آموزد که چگونه با مسئولیت و آگاهی از رسانه ها استفاده کنند. وقتی والدین به طور مؤثر با فرزندان شان ارتباط برقرار می کنند، اعتماد و صمیمیت در رابطه آن ها افزایش می یابد. این باعث می شود فرزندان احساس راحتی بیشتری کنند تا در مورد تجربیات آنلاین خود، نگرانی ها، و حتی اشتباهات شان با والدین صحبت کنند. (نلسن، ۱۳۹۲، ص ۲۹۰)

نتیجه گیری

سواد رسانه ای به عنوان یکی از ارکان های اساسی در شکل دهی به جامعه پیشرفته و آگاه، نیاز به توجه خاص و اساسی دارد. رهبر انقلاب اسلامی با توجه به این موضوع، تاکید به روشنگری و تبیین اهمیت و ضرورت یادگیری سواد رسانه ای دارند.

آموزش سواد رسانه ای در خانواده های اسلامی از منظر رهبر معظم انقلاب، ضرورتی راهبردی است که باید به صورت سیستماتیک و مستمر مورد توجه قرار گیرد. این آموزش ها علاوه بر ارتقای توانمندی های فردی و جمعی، خانواده را به مرکزی امن در برابر تهدیدات نرم فرهنگی تبدیل می کند و نسل جوان را برای مواجهه هوشمندانه تر با فضای رسانه ای آماده می سازد. در عصر کنونی آگاهی خانواده ها درباره سواد رسانه ای می تواند ابزاری موثر برای دفاع از هویت و شخصیت، فرهنگ، اخلاق باشد.

با این نظر اجرای توصیه های رهبری و بهره گیری از رویکردهای علمی و دینی در برنامه ریزی های تربیتی، می تواند نقش مؤثری در حفظ هویت و ارزش های جامعه اسلامی ایفا نماید. از این رو رهبر معظم انقلاب برای تقویت سواد رسانه ای خانواده ها چند راهکار کلیدی توصیه کرده اند که به شرح زیر است:

برگزاری دوره ها و کارگاه های آموزشی برای والدین و فرزندان با محوریت تحلیل و مقابله با محتوای رسانه ای

استفاده از مواد آموزشی متناسب با فرهنگ اسلامی و تهیه منابع آموزشی استاندارد و کاربردی

و همچنین نگارش و انتشار مقالات و کتاب های مرتبط می تواند به افزایش آگاهی و آموزش سواد رسانه ای کمک شایانی کند.

منابع

۱. آذرتاش، آذرنوش، فرهنگ معاصر عربی - فارسی، تهران، نی، ۱۳۸۵
۲. آزادارمکی، تقی، جامعه شناسی خانواده ایرانی، تهران سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۸۶
۳. ابن منظور، محمد بن مكرم، لسان العربیالیپروت، موسسه الاعلمی للمطبوعات، ۲۰۰۵م
۴. اصفهانی، محمدحسین، مفردات راغب اصفهانی، مترجم غلامرضا خسروی حسینی، تهران، انتشارات مرتضوی، ۱۳۶۳
۵. امید علی، میثم، رسانه و حقوق شهروندی، قم، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۳
۶. تدوین گروه فرهنگ و هنر دینی، جنگ نرم، نفوذ و سواد رسانه ای، قم، اداره کل پژوهشهای اسلامی رسانه
۷. حاجی محمدی، بیچرانلو، علی، عبدالله، رسانه های نوین و تحولات بین المللی، قم، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۳
۸. حسینی، صدیقه، اهداف فرهنگی در جنگ نرم رسانه ای (رسانه ملی و الگوها)، قم، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۲
۹. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، ج ۱، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۹۰
۱۰. ریزی وانانی، عیوضی، حسین، غلام حسن، رسانه و نقش خانواده در تولید ملی، قم، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۱
۱۱. سقلاطونی، مریم، به رنگ زندگی: زیر نویس ها و پیام های کوتاه « ویژه زن و خانواده»، قم، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۱
۱۲. سیفی دیوکلائی، معصومه، تربیت اخلاقی مخاطب، قم، مرکز پژوهش های صدا و سیما
۱۳. عمید، حسن، فرهنگ عمید، ج ۲، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۴
۱۴. فاضل قانع، حمید، سبک زندگی بر اساس آموزه های اسلامی (با رویکرد رسانه ای)، قم، نشر دین و رسانه (اداره کل پژوهشهای اسلامی رسانه، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران)، ۱۳۹۲
۱۵. قائمی، علی، نظام حیات خانواده در اسلام، تهران، انتشارات انجمن اولیا و مربیان، چاپ دوازدهم، ۱۳۹۳
۱۶. مشیری، مهشید، فرهنگ زبان فارسی، تهران، انتشارات سروش، ۱۴۰۰

۱۷. نصیری، بختیاری، بهاره، آمنه، سواد رسانه ای و والدگری رسانه ای در فضای مجازی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۹

۱۸. نصیری، فوزیه، بهاره، شهاب، بررسی نقش رسانه ملی در ارتقا سواد رسانه ای مخاطبان، مرکز تحقیقات صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰

۱۹. نلسن، جین، تربیت سالم در خانه، ترجمه محمدجواد فرشچی و ریحانه ایزدی. تهران: سازوکار، ۱۳۹۲

مجلات:

۱. با لطف، مریم، آموزش خانواده؛ رسانه و نسل امروز سواد رسانه چیست و چگونه می توان به آن مجهز شد، مجله ی پیوند، شماره ۷، ۱۳۹۸

۲. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی.

۳. تاجیک اسماعیلی، سمیه، تبیین مفهوم سواد رسانه ای و ابعاد آن، مدیریت رسانه، ش ۲۷، ۱۳۹۵

۴. خاموشی، مهدی، تاثیر رسانه بر تغییر الگوهای رفتاری و اخلاق رسانه، مجله پژوهشنامه قرآن و حدیث، شماره ۸، ۱۳۹۰

۵. شاد، حسن زاده، فاطمه، عیسی زاده، تاثیر گرافیک و جذابیت های بصری رسانه های محلی بجنورد بر سبک زندگی، مجله ی مطالعات هنر اسلامی، شماره ۱، ۱۴۰۱

۶. شفیعی سروستانی، خانواده در جامعه معاصر، ماهنامه موعود، شماره ۲۰۲، ۱۳۹۶

۷. فولادی، محمد، اخلاق و رسانه، معرفت اخلاق، ش ۳، ۱۳۸۹

۸. کلاپی، فاطمه، رسانه و سبک زندگی سلامت محور، مجله ی مطالعات توسعه اجتماعی ایران، شماره ۲، ۱۴۰۱

۹. وجدی محمد، منصور، برکات، حسن، مترجم حامد فقیهی، ترسیم راهبردی اسلامی در رویا روی با تأثیر رسانه های معاصر بر سبک زندگی خانواده و جوان، مجله ی مطالعات جوان و رسانه، شماره ۸، ۱۳۹۱

همایش و جشنواره ها

۱. زارعی، زمانی خانه زینالی، محبوبی نژاد، فرودی، متقی، علیرضا، مهدی، علیرضا، محمد، لیلا سادات، اهمیت و جایگاه سواد رسانه ای در خانواده و جایگاه آن در تربیت اجتماعی کودک و نوجوان، همایش ملی تحقیقات میان رشته ای در مدیریت و علوم انسانی مجموعه مقالات هشتمین همایش ملی تحقیقات میان رشته ای در مدیریت و علوم انسانی، ۱۴۰۲

